Dél-afrikai Afrika-intézet / Africa Institute of South Africa / AISA

Az intézetet eredeti formájában 1960-ban hozták létre, akkor kifejezetten független és non-profit intézményként. Az volt az alapítók célja, hogy olyan tudásbázist építsenek, amely képes Afrikáról kiterjedt és megbízható forrásokat felkutatni, feldolgozni, és ezeket a kutatási eredményeket továbbadni. Az utóbbi évtizedek történései alapjaiban változtatták meg a kontinens és az ország életét, elengedhetetlenné vált az intézet „profiljának" jelentős módosítása, mindenekelőtt az Afrika-közi kapcsolatokat mélyebb tanulmányozása irányába. Az intézetet mai formáját és kereteit a Thabo Mbeki állam-és miniszterelnöksége ideje alatt a 2001. évi 68. számú rendelet alakította ki.

Az AISA központja Pretoriában van. Mandátuma szerint az intézet minden Afrikát érintő ügyet a napirendjére vehet, illetve kutathat a tárgyban. Jellemzően olyan területekről szerez információkat, illetve kutat, amiket még nem kutattak vagy nem állt eddig rendelkezésre elégséges információ, itt szerepe, hogy megbízható, hiteles forrásként és forráselemzőként tud fellépni. Habár a szervezet most már lassan 50 éve működik a fentebb említett univerzális érdeklődéssel és kutatási területtel, a 2001. évi rendelet a fő irányvonalat mégis a tudomány és technika irányvonalába tolta el.

Az intézet szerkezeti és szervezeti működése szintén az alapító okiratban van lefektetve. Finanszírozása a kormány támogatásával történik, ezt már a preambulumban megtaláljuk, konkrét adatokat (százalékot vagy arányszámot) azonban a rendelet nem jelöl meg, az intézet büdzséje nem nyilvános. Az intézet számára nagy előny, hogy a kormány mellett befolyásos dél-afrikai szakemberek és gazdasági szereplők támogatását és szerepvállalását is magáénak tudhatja.

Az AISA élén tanács áll, amely elsősorban reprezentatív feladatkörrel rendelkezik, de azért is felelős, hogy a szervezet tevékenységei az AISA számára előirányozott törvényes kereteken belül maradjanak, és hogy megőrizzék azt a színvonalat, amely a létezésükre és fenntartásukra alapot szolgáltat. A tanács meghatározott időközönként, rendszeresen ülésezik, az alapító okiratban meghatározottak szerint legalább háromszor évente. Minimum 7, maximum 10 főből áll, a tagok kiválasztásának szempontja szintén rögzített. A jelenlegi elnök N. Ogude, aki a Pretoria Egyetem alelnöke is egyben. A tanács többi tagja is jellemzően prominens dél-afrikai egyetemi professzor és elnök. Az intézet különböző szekciókra tagolódik, ez a struktúra hatékony irányítást ill. ellenőrzési lehetőséget nyújt.

Az intézet publikációi közült egyik legfontosabb az *African Development Report*, amelynek támogatója az Afrikai Fejlesztési Bank. Az intézet által publikált könyvek közé tartozik az Afrika aktuális évi állapotát tükröző, az AISA eredményeit és céljait közlő *Afrika állapota* (*The State of Africa)* c. évkönyv. Ezen kívül az intézet publikációi között jellemzőek a természetismerettel foglalkozó könyvek. Ilyen például a Jeffrey C. Kaufmann *Greening the Great Red Islan* c. könyve, és szintén gyakori még a térségben előforduló konfliktusok elemzése (pl. Margaret C. Lee és Karen Colvard: *Unfinished Business* c. könyve.

Az AISA vitafórumot és lehetőséget biztosít a továbbképzésre és a tanulásra, illetve törekszik a minél alaposabb ismeretanyag feldolgozására és átadására. A célkitűzés fontos és nemes ugyan az ilyen fórumokra azonban a gyakorlatban nem elég gyakran kerül sor, ezt az intézet honlapján található eseménynaptár is példázza.

Az AISA mellett Dél-Afrikában vannak még „konkurens" intézmények is. Például a SAIIA (South African Insitute of International Affairs), amelynek ha megnyitjuk a honlapját „messze jobb", mint az AISA-é. A másik szintén „versenytárs" az IDASA (Institute for Democracy in South Africa), amelynek a nevéből ugyan az kiderül, hogy kevésbé univerzális az érdeklődési területe, mint a fentebb említett két szervezeté, de talán ennek köszönhetően jobban átlátható, könnyebben kezelhető és világosabb célokat megfogalmazó, mint az AISA.

Az intézet nemzetközi ismertsége sem nevezhető jelentősnek, más non-profit vagy kormányközi és nemzetközi szervezetekkel nem tart fent rendszeres kapcsolatokat, vagy ha igen, akkor ezek intenzitása annyira alacsony, hogy nem tartják érdemesnek arra, hogy ezt a nemzetközi sajtóban megemlítsék. Az intézetre inkább negatív fényt vet az a hozzászólás, melyet az Afrika Fórum (többek között az AISA támogatásával hoztak létre) 2006-os megalapítása kapcsán jegyeztek fel, miszerint utóbbi nem több mint fórum Afrika korosodó államfői számára. „Ez egy csapat öreg" – tette a kijelentést John Pesha volt dél-afrikai tanzán nagykövet. A kijelentés nem közvetlenül az intézetre vonatkozik, de áttételesen megjelenik benne az is, hiszen azokat a szereplőket és lépéseket kritizálja, amelyeket az AISA is foganatosít.

(Czeibert Zsófia)

Források:

http://www.ai.org.za/

http://www.saiia.org.za/

http://www.idasa.org.za/

http://www.info.gov.za/view/DownloadFileAction?id=68170

http://www.ossrea.net/publications/books/toc-atv2.htm

http://www.ajol.info/viewarticle.php?id=7144

http://www.codesria.org/Links/Publications/contents_asr/asr_2_1.htm

http://www.southafrica.info/africa/africaforum-160106.htm